

GOSPODAR-SKI LIST

Uredništvo in uprava Maribor, Slomškov trg št. 20

IZHAJA VSAKEGA PRVEGA V MESECU
Cena inseratom po dogovoru
CENA: 100 Din letno, inozemstvo 200 Din
V POUK IN ZABAVO

Kmetijska družba in nje pomen.

Bili so časi, ko je bil kmet popolnoma odvisen od raznih vaških prekupčevalcev. Ti so kupovali od njega vse pridelke, ti so mu zopet »pomagali« v stiski, ko so mu posojali denar na visoke obresti, ti so mu prodajali vse, kar je kmet potreboval. Posledica teh »dobrot« je bila končno v tem, da je imel vaški prekupčevalec, ki je bil včasih jud, še večkrat pa domačin z judovskimi običaji, da je imel torej ta vaški prekupčevalec najlepšo hišo v vasi, veliko premoženje — kmet pa je na svoji grudi komaj životril in je bil v vsem odvisen od svojega »dobrotnika«. V tistem času je prišel veliki Evangelist in je pridigoval po naših vasi o medsebojni ljubezni, pripovedoval pa tudi o tem, kako more kmet delati v skupni vzajemnosti, da postane neodvisen, da bo sam gospodaril s svojimi pridelki. Ta Evangelist je bil g. dr. Janez Krek, ki je v »črni bukva« kmetškega stanu« napisal resnico o kmetškem življenju, povedal pa tudi, kako najde kmet pot iz svojega gorja. Takrat so zrastle po naših vaseh kreditne zadruge, nastale so polagoma nabavne in prodajne zadruge, širil se je smisel za zavarovanj. V tistih letih je vzrastla tudi zavest, da bo kmet dosegel največ za svoj dobrobit samo v močnih stanovskih organizacijah, ki so res kmalu nato začele zbirati kmeta v močno kmetško zvezo.

Kot središče vsega gospodarskega in stanovskega življenja kmeta naj bi bila velika srečljiva organizacija, ki naj bi združevala po možnosti vse kmete, naj bi jim dajala strokovne nasvete, naj bi izdajala strokovni list, naj bi imela svoj prodajni oddelek, kjer bi kmet svoje pridelke mogel najboljšje vnovčiti, ali pa bi dobil vsaj nasvet, kje more svoje pridelke najlažje in najboljšje prodati. Istočasno pa bi mogel kmet tu tudi kupiti po primernih cenah vse, kar rabi pri svojem gospodarstvu. To nalogo naj bi vršila v Sloveniji Kmetijska družba.

Res je v predvojnih in v prvih povojnih letih združevala Kmetijska družba za Slovenijo, lahko rečemo, večino kmetov Slovenije. Z nekim velikim zanimanjem, pa tudi zaupanjem so spremljali kmetje člani Kmetijske družbe rast in delovanje Kmetijske družbe. Bila je takrat Kmetijska družba na višku, ko je imel »Kmetovalec«, glasilo družbe, nad 30.000 naročnikov. Toda prišel je čas, ko je vihar vse razdejal, ko večina slovenskih kmetov ni imela nikjer več zaščite, ko je izgledalo, da je pravica pokopana in da kamna iznad njenega groba ne bo mogel nikdo več odvaliti. Takrat se je

tudi začelo nazadovanje Kmetijske družbe in tako ima »Kmetovalec« danes samo še kakih 5000 naročnikov, pa še ti so bolj naročniki iz neke navade, ne pa iz prepričanja. Kmetijska družba, ki je bila preje neka splošna ustanova vseh kmetov, se je preobnavala v zadrugo z omejeno zavezo, kjer odbor lahko sprejme tega, ki ugaja njemu, če pa odboru kdo ne ugaja, ga lahko odkloni, pa morebiti da je tudi najboljši kmet v Sloveniji.

Ta Kmetijska družba je imela dne 15. junija letos svoj občni zbor. Že to, da zboruje Kmetijska družba sredi poletja, sredi največjega dela, ni ravno najboljši znak, da je to res organizacija kmetov. Saj se je do sedaj vedno dogajalo, da so se vršili občni zbori v zimskem času. Še lepšo sliko pa nam daje potek občnega zbora samega. Saj je včasih zgledalo, da so prišli na občni zbor res zastopniki kmetov, da pa oni, ki vedrijo danes pri Kmetijski družbi, nimajo mnogo smisla za kmetške potrebe. Saj je eden zborovalcev celo rekel, da vse zgleda tako, kakor da bi bil predsednik Kmetijske družbe predsednik Lovskega društva.

Lepe so bile nato resolucije, ki so jih zborovalci sprejemali, lepe in pravilne so bile zahteve. Toda tisti, ki so zahteve sprejemali, ki so v odboru Kmetijske družbe, so tekom zadnjih petih let pokazali, da znajo govoriti, pa malo narediti. Saj so imeli pet let vso pravico in vso oblast v rokah, saj so pet let rezali kruh slovenskemu kmetu. Po tem, kakšen je bil ta kruh in kakšen je bil kos, moremo soditi te »delavce« za naše kmetijstvo.

Rabi pa naš kmet krvavo dobre stanovske organizacije. Zadnji čas je že, da si začne kmet sam snovati svojo usodo in to je mogoče samo, če bo dobro organiziran, če bo nanovo vzrastla v njem zavest, da je samo v skupnosti in slogi moč. Na to zadnje naj bi naš kmet nikdar ne pozabil. In pa, da bo zaupal samo tistemu, ki je velik v delih, ne pa v besedah.

Trgovina s hmeljem.

(Po »Hmeljarju«.)

Savinjska dolina: Stanje nasadov je prejkoslej zelo neenakomerno. Povprečno je rastlina dosegla do $\frac{3}{4}$ višine opor. V nekaterih najboljših nasadih pa polagoma tudi že do vrha in odganja številne stranske panoge. V splošnem je rastlina prav zdrava in krepka ter zaenkrat resne nevarnosti bolezni ali škodljivcev ni. Vreme je razmeroma ugodno, le močni vetrovi prošlega tedna so precej izsušili zemljo in ovirali rastlino v ovijanju. Poleg vročih dni bi bile potrebne

tudi toplejše noči in nekaj blagodejne vlage. — V kupčiji je docela mirno in do kakega pomembnejšega zaključka ne pride. Za novi pridelek je že precej zanimanja.

Vojvodina: Po izdatnem dežju rastlina prav dobro napreduje in dosega tudi že do vrha opor. Bolezni in škodljivcev ni opaziti. — V kupčiji je popolnoma mirno in le semtertje pride še do kakega manjšega zaključka za lanski pridelek po 7—20 Din za kg.

Češkoslovaška: Pri ugodnejšem vremenu se je stanje nasadov precej izboljšalo in je v mnogih rastlinah dosegla že nad polovico opor, v nekaterih slabših pa je seveda še močno zaostala. Vreme ni nič kaj ugodno, ker je že presuho in so nekateri že pričeli z namakanjem, poleg tega pa so noči še vedno hladne in se zato nevarno širijo uši. V ostalem pa je rastlina zdrava in drugih škodljivcev ter bolezni ni opaziti. Potrebna bi bila izdatnejša vlaga in bolj tople noči. — Na tržišču je nadalje mirno in je prometa prav malo. Cene so ostale nespremenjene in notira sedaj lanski žačeški pridelek 54—63 Din, oni iz Ušteka in Roudnic pa 50—54 Din za kg. V Žatcu je znamkovanih doslej 50.478 stotov letnika 1934. Ker so vroči dnevi zadnjih par tednov močno dvignili konsum piva, se računa, da bo tudi tržišče hmelja še nekoliko oživilo.

Nemčija: Pri toplem vremenu tekega meseca se je stanje nasadov vidno popravilo, seveda pa je v raznih okoliših in pri različnih vrstah zelo različno. Zgodnji hmelji (Tettmang) so že nad 4 m visoko in boljši dosegajo do vrha opor, poznejši (Hallertau) pa so povprečno do polovice opor, nekateri slabši in zlasti po bolhačih močno napadeni, pa so še vedno zelo zaostali. Rastlina je splošno zdrava, posebne nevarnosti bolezni ali škodljivcev sploh ni, tudi ne peronospora, vendar pa so mnogi hmeljarji proti njej že zaščitno škropili. Vreme je zaenkrat za razvoj rastline prav ugodno in tudi vlage še ne primanjkuje. — Tržišče je nadalje mirno in prometa le malo. Cene so ostale nespremenjene in je bilo za domače pivovarne semtertje nekaj zaključkov, in sicer Hallertau po 77—107 Din, Hersbruck po 77—81 Din in Würtemberg po 74—98 Din, za izvoz pa Hallertau po 59 Din in Hersbruck po 56 Din, predlanski letnik pa po 45—47 Din za kg. Tendanca je mirna.

Francija: Pri ugodnem vremenu se je stanje nasadov znatno popravilo, vendar rastlina še ni mogla dohiteti zamujenega in je prejkoslej zelo zaostala v razvoju. V splošnem je rastlina zdrava in nevarnosti peronospore ni, pač pa se močno širijo uši, tako, da je obrambno

škropljenje že nujno potrebno. — Na tržišču je nadalje prav mirno, cene sicer nespremenjene, vendar le bolj nominalne, ker vzlic pričakovanju tudi pri toplem vremenu in večjem konsumu piva kupčija ni oživela. Nekoliko več zanimanja je le za predprodajo letošnjega pridelka in je prišlo ponovno tudi do pomembnejših zaključkov po 24 Din za 1 kg.

Poljska: Pri toplejšem vremenu rastlina sedaj prav dobro napreduje in skuša dohiti zamujeno. — Na tržišču je položaj nespremenjen miren.

Belgija: Stanje nasadov se je pri lepem vremenu znatno popravilo, vendar je rastlina še vedno močno zaostala v razvoju. Nevarnosti bolezni zaenkrat ni opaziti, pač pa se v Alostu silno širijo uši. — Na tržišču je razpoloženje za lanski pridelok, ki notira 23 Din za kg, zelo mirno, pač pa boljše za predprodajo letošnjega pridelka za oktober-november po 20—21 Din za kg.

Anglija: Konec maja je občuten mraz tudi v hmeljskih nasadih povzročil veliko škodo, katero so še povečali hudi nalivi z viharjem tako, da so se izgledi na letino precej poslabšali. — Tržišče je nadalje mirno in prometa prav malo. S 1. junijem so stopile v veljavo povišane cene.

Amerika: Pri ugodnem vremenu rastlina prav dobro napreduje v razvoju in jo tudi prejšnje razmeroma hladno vreme ni dosti zadržalo. — Tržišče je nespremenjeno mirno in cene le bolj nominalne. Tako notira sedaj domači lanski pridelok 12—16 Din, predlanski 10—12 Din in starejši letniki 3—9 Din, že zacarinjen inozemski hmelj pa lanski 74—109 Din, predlanski 43—65 Din in starejši letniki 13—30 Din za kg. Hmeljarji precej ponujajo, toda kupci kažejo kaj malo zanimanja ter so zato zaključki iz prve roke prav redki ter le po najnižjih cenah, večinoma domače lanske blago po 7—10 Din za kg.

Avstralija: V Viktoriji in Tasmaniji je obiranje končano in pridelok zaradi trajno ugodnega vremena prav dober. Pridelalo pa se je v Viktoriji mnogo manj hmelja kakor lani, ker so se nasadi močno skrčili. — Kupčija je prav živahna in bo pridelok v kratkem razprodan; celo za izvoz je bilo že prodanih nekaj bal.

Najvišje cene, dejansko plačane zadnji čas za 1 kg najboljšega hmelja, so bile naslednje: Nemčija Hallertau 92 D, Anglija Golding 64 Din, Češkoslovaška Žatec 63 Din, Francija alzaški 54 Din, Jugoslavija savinjski 28 Din, Belgija Alost 24 Din, Poljska wolinski 21 Din, Amerika Oregon 15 Din.

potrebe v vzhodni Afriki. Živahen je bil izvoz koruze in pšenice.

Izvoz živine letos zopet nazaduje, razen izvoza telet in zlasti svinj, ki se je po lanskem zastoju zopet dvignil. Konj smo v mesecu maju izvozili 3088 (lani 4292), goveda pa samo 2984 glav (lani 5287); skoro podvojil pa se je izvoz telet in sicer na 2047 glav (lani 1190) ter izvoz svinj, ki je znašal 18.921 glav (lani 10.353) v vrednosti 21.6 milijona Din (lani 11.6). Skoro na polovico pa je padel izvoz drobnice, namreč na 18.540 glav (lani 32.593). Nekoliko manjši je bil tudi izvoz žive perutnine, namreč 61 vagonov (lani 77), pri čemer pa je treba upoštevati, da stalno narašča izvoz zaklane perutnine, ki je upoštevana pod postavko sveže meso, ki smo ga letos izvozili v mesecu maju 74 vagonov (lani 37). Tudi svinjske masti smo izvozili 30 vagonov (lani 3), jajc pa 132 vagonov v vrednosti 11.5 milijona dinarjev (lani 139 vagonov v vrednosti 9.4 milijona dinarjev).

Stanje hranilnih vlog v mesecu maju. Hranilne vloge v maju so znašale dne 1. maja 9.999 milijona Din (od tega na knjižice 7.612 milj., na tekoče račune 2.387 milj.). Dne 1. aprila letos so znašale vloge 10.038 milj. Din (7647 in 2391 milj.), dne 1. maja lani pa 9965 (7576 in 2389) milj. Din. Po teh podatkih bi kdo lahko sklepal o naraščanju vlog v primeru z lanskim letom. To pa ne drži, ker je treba prišteti pripisane obresti, ki so bile gotovo znatnejše kot prirastek 34 milijonov Din od 1. maja 1934 na 1. maj 1935. Od meseca aprila na maj t. l. so se vloge zmanjšale, kot pričajo gornji podatki, za 39 milijonov Din, so pa vloge dne 1. maja bile še večje v primeru s 1. januarjem za 54 milijonov dinarjev.

Italija vzame iz prometa srebrni denar. V italijanskem uradnem listu je bil v soboto dne 22. junija objavljen dekret, s katerim se finančni minister oblašča, da vzame iz prometa srebrni denar in ga zamenja za novčance. Srebrni novci, ki bodo vzeti iz prometa, bodo skupaj z zalogami srebra v državi kovnici služili kot kritje za novo izdane bankovce, ki bodo nadomestili iz prometa vzete novce. Za one, ki ne bodo oddali srebrne novce in bi jih skrivali, so predvidene visoke kazni.

Naša trgovina s češkoslovaško se letos ugodneje razvija nego lani. V maju je Češkoslovaška uvozila iz Jugoslavije za 25.3 milijona Kč, izvozila pa je v Jugoslavijo za 24.7 milijona Kč. V prvih petih mesecih tekočega leta je znašal češkoslovaški uvoz jugoslov. blaga 145.6 milj. Kč (lani 53.7), izvoz češkoslovaškega blaga v Jugoslavijo pa 106.3 milj. Din (lani 96.1). Obseg trgovine med Jugoslavijo in Češkoslovaško se je torej povečal, predvsem pa se je dvignil izvoz našega blaga v Češkoslovaško.

pij in povzročil škode za 200.000 Din. Radi pomanjkanja vode so se morali številni gasilci omejiti le na omejitve obsežne požarne nesreče.

Uničevalno delo ognja. V Placarju pri Ptujju je zgorelo Antonu Severju gospodarsko poslopje s stroji ter mlin na veter.

Fant utočil v Savi. Pri Litiji je utonil v Savi 14-letni Poldek Pikl, sin železničarja. Dečki so se igrali potapljače, a ko so se po skoku v Savo vrnili iz vode, Pikla ni bilo, kar ga je pogoltnila Sava.

Udari strele. Minuli teden in sicer začetkom so imeli po raznih krajih na Kranjskem nevihte, med katerimi je udarjala strela. V Kočevju je udarilo v hlev rudarja Ivana Jajtiča in mu ubilo edino kravo. Na kočevskem sejmišču se je pasel pri isti nevihti konj, katerega je tudi strela ubila. V Retečah pri Škofji Loki je udarilo med divljanjem nevihte v tri hiše. Pri eni je ubilo kravo, v drugi je omamila strela hlapca in v tretji je opahnilo gospodinjstvo, ki je morala k zdravniku po pomoč.

Smrtno ponesrečil. V Cigoncah pri Slov. Bistrici je peljal posestnik Matija Golob poln voz kamenja iz kamnoloma v Zg. Bistrici po cesti proti Slov. Bistrici. Z voza je padel nenadoma težek kamen in stisnil vozniku prsni koš, da je podlegel poškodb.

Pri nalaganju koruze na voz v vrečah je začel smrtno srčna kap Janeza Aliča, hlapca iz Poljanskega pri Škofji Loki.

Trem posestnikom zgorela gospodarska poslopja. V Velikem Obrežu pri Brežicah je uničil podtaknjen ogenj trem posestnikom gospodarska poslopja. Posestniku Jožefu Zajcu je pogorel hlev in 70 metrskih stotov sena. Ani Kopinc je vpepelil ogenj hlev z gospodarskim orodjem in posestniku Krejačiču je tudi pogorelo gospodarsko poslopje. Pogorelci so bili precej dobro zavarovani. Omenjeni posestnik Krejačič je izpovedal orožnikom, da je začelo goreti naenkrat na več mestih, iz česar se da sklepati, da gre za požig.

Smrtno ponesrečila na planinah. Na Mlinarskem sedlu v Kamniških planinah je 28. junija smrtno ponesrečila uradnica uprave ljubljanskega dnevnika »Jutro« Mira Zupancič.

Ubil se je med skalami pri Hudčevi brvi pri Škofji Loki 26 letni gojenec mlekarke šole Avguštin Konečnik.

Vojak utonil. V Selščici pri Škofji Loki je utonil pri kopanju kaplar Bačo Kuč.

Skrivnostna smrt. V gozdu na Boču pri Selnici ob Dravi so našli mrtvega Jožefa Poljanec, rodом iz Ježice pri Ljubljani. Na stebru desne noge je imel globoko rano, iz katere je izkrvavel. Rajni je tesaril pri raznih lesnih trgovcih. Vsi znaki kažejo, da je umrl nasilne smrti.

Vlomilci odnesli 80.00 Din gotovine. Še neodkriti vlomilci so izpraznili zdraviliško blagajno v Rog. Slatini. Odnesli so za 80.000 Din papirnatega denarja, drobiž so pustili. Vlomilci so morali imeti do zaklenjene blagajne ključ.

Proslava 60letnice gasilske čete v Slovenskih goricah. V nedeljo dne 7. julija popoldan bo proslavila gasilska četa pri Sv. Trojici v Slov. goricah 60letnico svojega delovanja in istočasno dala blagosloviti svojo novo motor-

Gospodarske zanimivosti

Ugodno stanje našega izvoza. V prvih petih mesecih letošnjega leta je znašala aktivnost naše trgovinske bilance 68.4 milijona dinarjev. Naš izvoz je bil v prvih petih mesecih letošnjega leta za 181.9 milijona Din ali za 13.5% večji nego lani in za 350.8 milijona Din ali za 30% večji nego predlanskem v istem razdobju. Veliko smo izvozili gradbenega lesa v Italijo, ki ga rabi za vojaške

Petim posestnikom zgorelo devet poslopij. V Prepolah na Dravskem polju je uničil požar petim posestnikom devet poslo-

no brizgalno. Vršijo se zato že velike priprave, saj bo združena s proslavo velika vrtna veselica, pri kateri bo preskrbljeno tudi za najrazvnejša grla in želodce. Častitamo agilni četi k njenem jubileju in smo pripravljeni, da bo njeno delovanje v bodoče, ko bo imela dve brizgalni, še uspešnejše. Od ostalih gasilskih čet in drugega občinstva pričakujemo, da bo vedlo ceniti dolgoletno delo vrle gasilske čete ter pohitelo ta dan v velikem številu v sredino Slovenskih goric k Sv. Trojici. Iz Maribora vozi avtobus lenarške avtodružbe ob 13 in pol izpred kolodvora. Odhod od Sv. Trojice ob 18.45. Vožnja stane na obe strani samo 15 Din. Proslava in veselica se vršita v vsakem vremenu. Torej na svidenje v obilnem številu dne 7. julija pri Sveti Trojici v Slov. goricah.

Gospodarsko poslopje pogorelo. V Slamnjanu pri Ljutomeru je gorelo tekom dveh let že sedemkrat. Na Petrovo so doživeli na Slamnjanu osmi požar, ki je uničil lesene dele gospodarskega poslopja viničarije polkovnika Mirka Rajh. Nevarnost je bila tudi za prizidano vilo. Gasilci so ogenj omejili. Gre za požig.

Trojčki. Iz Črešnjevca pri Slov. Bistrici poročajo: Zakonska mala posestnica Angela Kolol je porodila trojčke: vsi so dečki in čvrsti.

Študijska knjižnica v Mariboru. V času od 1. julija do 8. septembra bode čitalnica zaprta. Knjige bomo izposojevali dvakrat na teden in sicer vsako sredo in soboto od 8. do pol 1. ure. Morebitne želje glede uporabe knjižnice v znanstvene svrhe je javiti ravnateljstvu.

*

Slovenska Krajina.

Črensovci. Vse vabimo na igro »Mehiški mučenec«, ki bo v nedeljo dne 7. julija po večernicah. Igra je zelo lepa, primerna za dneve po evharističnem kongresu, bi bilo res škoda, če igre ne bi pogledali. — Prosvetno društvo je sklenilo, da priredi dne 25. avgusta v Črensovcih fantovski tabor, na katerega bo povabilo vse fante v Slovenski Krajini in bližnjem Štajerskem. Opozorjamo na to vsa društva, da ta dan ne bodo priredila kakih svojih praznov. — Ritons Peter je nagloma umrl v sredo dne 26. junija. Našli so ga zvečer pri slopju mrtvega. Bog mu bodi milostljiv sodnik! — Veseli smo postali, ko smo zvedeli, da je postal tudi pri nas priljubljen: g. dr. Anton Korošec notranji minister. Nekateri, ki so še pred kratkim obsojali Koroščevo politiko, so postali nekam klaverni. Zapleteni štrki so pa le bili dobro informirani. Zdaj piha drugi veter in zopet se bodo suknje obračale, pa mi jih bomo spoznali tudi v preobrnjenih suknjah.

Turnišče. Na praznik presv. Rešnjega Telesa so nas obiskali v Turnišču odlični gostje iz Sobote; obiskali so nas namreč vsi gg. profesorji s soboške gimnazije z g. direktorjem dr. Strmšekom na čelu in z njimi še drugi ljubitelji naše mile nam Slovenske Krajine. Prišli so si ogledat našo starodavno cerkev Matere božje, ki kraljuje že stoletja tu na »Pustini« ali za »Črnim logom turniškim«, kakor kaj radi zovejo ljudje to Marijino cerkev. V tej stari cerkvi, ki je v prednjem delu gotško zidana in v srednjem ter zadnjem delu po turškem požigu, ko je pogorela, prenovljena v romanskem slogu, se nahajajo znamenite freske znanega slikarja Aquile iz Radgone iz 2. polovice 14. stoletja. Pred par leti se je mudil pri nas akad. slikar g. M. Sternen in je te stare freske obnovil, da sedaj izgledajo lepe

in čile v vsej svoji starosti. Odlične in redke goste je sprejel vlč. g. Ivan Jerič, dekan in župnik turniški, ter šel gostom na roko v vsakem pogledu. Gostje so bili zelo zadovoljni. Ni jim bilo žal, da so storili ta izlet v našo lepo Turnišče. Upajmo, da nas bodo še večkrat obiskali in tudi pri znancih in prijateljih vzbudili zanimanje za nas.

Nedelica. Naša vas, četudi ni velika, stopa vedno bolj na plan, zlasti naša dorastla mladina, ki je postala vsa vneta za oder, prav lepo in odlično igrala poučno igro »Princeznja in pastirček«. Igra je zelo dopadla ljudem, ki so se je v velikem številu udeležili in s tem pokazali simpatije do svoje mladine in tudi do nedeljskega učiteljstva, ki se v zvezi s turniškim učiteljstvom trudi za moraino prosveto in za našo lepo slovensko govorico. Zelo nas veseli uspeh mladine in ji kakor tudi delavnemu učiteljstvu prav iskreno čestitamo!

Renkovci. Naši Renkovci, ki po svojih kupčijah z jajci in kokoši daleč slovijo s svojimi kupinarji, so doživeli v nedeljo dne 23. junija lep dan. Imeli smo namreč proščenje v naši lepi in mični kapelici, kjer je veselo prepeval pevski zbor in naša srca so bila pobožna, ker smo vedno veseli, kadar se vrši pri nas proščenje. Letos pa je bilo naše proščenje izredno lepo zato, ker nismo imeli muzike in tako ni bilo pijančevanja. Namesto muzike pa je naša mladina priredila lepo igro »Veriga« v splošno zadovoljstvo vseh, ki so jo obiskali in tako počastili delo mladine. Igra je režiral turniški učitelj g. Anton Babič. Niti on niti mladina se niso ustrašili naporov in trudov, ki so v zvezi s prireditvijo igre. Zato je bilo delo tudi kronano z uspehom in prav lepo čestitamo igralcem in režiserju na lepem uspehu in izvedbi igre. Tudi ljudje so bili zadovoljni. To žegnanje nam bo ostalo vedno v dobrem spominu.

Že zopet žrtve tihotapstva. Mlad fant je zopet poskusil srečo s tihotapljenjem, toda stala ga je življenje. Dne 21. junija se je nenadoma pojavil z majhnim tovorom tihotapskega blaga na meji; ko jo je hotel prekoračiti, ga je zapazil službujoči graničar. Ker na trikratne klice ni obstal in se je hotel z begom rešiti, je zadonel čez tiho poljanjo usodni smrtonosni strel, ki je uničil mlado življenje nekaj minut kasneje. Ko je prišla sodna komisija na lice mesta, je spoznala v ubitem mladeniču Horvat Stefana od Lipe. Starši, ko so zvedeli, da jim je bil ustreljen sin na meji, so bili zelo žalostni. Ustreljenega so prepeljali domov in ga doma pokopali. Sin ni ubogal staršev, zato je izgubil mlado življenje. In koliko jih še bo, ki bodo šli v smrt za par dinarjev. Bil bi že skrajni čas, da se mladina oprime mirnega kmečkega dela in pusti v nemar tako nevarni posel, kakor je tihotapljenje. Ali je res v mladini zamrl čut do spoštovanja lastnega življenja?

Pretepi in kmečki fantje. Velikokrat zdivljajo naši fantje po vaseh in dostikrat šviga kamenje in se zasvetlikajo noži. Kakor pobesneli so in v njih zamre za nekaj trenutkov vsak čut zdrave pameti in razsodnosti. Čemu vse to? Ali se na deželi res ne more izhajati brez tpeža in sovraštva med fanti sosednjih vasi? Čudno, da fantje dostikrat pozabljajo na to, da jih cerkev uči ljubezni do bližnjega in odpustčanja sovražnikom! Kako veselo bi bilo, če vsaj eno leto dni ne bi bilo pretepanja po naših slovenskih krajih! Začeti bomo morali orati ledino med kmečkimi fanti in poiskusiti to doseči. Kmečki fantje, vi naš ponos! Dvignite roke kvišku, ozri-

te se na Večnega, ki je nad nami, in dajte si vedno mirno roko! Potem vas bomo veselili, vaši starši in naša lepa domovina!

Trmastá papiga.

Onstran Reke proti istrski obali živi na svojem malem posestvu, na katerem prideluje vino in povrtnino, stari kapitan Turkovič. Njegov nečak, pomorščak Alojzij, mu je z zadnjega potovanja prinesel v dar veliko sivo papigo. Ptič je nenavadno velik, močan in lep. V repu se mu leskeče nekaj rdečih peres, okrogle črne oči gledajo modro in hladno. Pred vsem pa je žival, tako je vsaj trdil nečak, zelo pametna ter se nauči vsakega jezika. Zaradi tega se je lepega dne meseca septembra 1. l. stari kapitan lotil, da bi naučil svojo papigo govoriti. Kakor mu je nečak Alojzij vedno rekel stric, tako bi mu tudi Alojzijeve papige vsako jutro zaklicala: »Stric!« Postavil je kletko na vrt, sedel pred njo ter je vanjo neumorno govoril: »Stric, reci stric!«

Toda neprijazni ptič se za Turkoviča niti zmenil ni. Tu pa tam je kakor iz dolgočassja na kratko zakrakal, se našopiril ter nato s svojimi nepremičnimi očmi gledal mimo kapitana tjavendan. Kapitan je hotel biti še bolj nežen. Toda, ker se kljub vsej nežnosti ptič ni dal pregovoriti in je ostal do konca zakrknjen, se je tudi dobrodušni Turkovič naposled naveličal nežnosti, odlomil v lovcem jevem grmu tanko šibo ter z njo divje udrihal po papiginem perju ter klical: »Ali mi boš rekla stric, hudobna žival!«

Toda dosegel ni ničesar. Vse kar je mogel spraviti iz papige, je bilo to, da je žival nekajkratov ogorčeno zakrakala. Turkovič je ves divji vstal, zgrabil žival za kremplje, jo stresel kakor učitelj stresa za ušesa neubogljivega šolarja ter vrgel papigo v kurnico. Drugo jutro pa se je Turkovič zopet spomnil svoje papige. Ker se je ponoči njegova jeza ohladila, je s slabo vestjo stopil h kurnici, da bi popravil, kar je včeraj v jezi zagrešil. Pa že od daleč mu udarja na ušesa nenavaden šum in vreščanje. Ko je poln zlih slutenj odprl vrata kurnice, je zagledal šest svojih najlepših kokoši v vrsti ležati na tleh. Vse so bile zadavljene. Papiga je pa s svojimi kremplji ravno držala za vrat sedmo in zadnjo kokoš ter jo po glavi obdelovala s svojim nevarnim kljunom ter vmes kričala: »Ali mi boš rekla stric, hudobna žival!«

Limbuš pri Mariboru. Naše limbuške pokopališče je v svoje naročje med obilico drugih, katerim je sedaj tu njihov zadnji dom, sprejelo tudi nepozabno ljubo mamico gospo Lipar, posestnico in gostilničarko na Selnici ob Dravi, katera je na svojem zadnjem bivališču vsled starosti, oslabelosti in bodečem obolenju za vedno zatisnila svoje trudne oči. Pokojnica je bila silno blaga in dobrohotna žena. Dosegla je lepo starost 77 let. Ker je bila

svoječasno dolga leta kot domačinka v Limbušu kot gostilničarka in posestnica, v Mariboru in daleč na okoli znane gostilne, si je želela biti tudi na limbuški mrtvaški gomili pokopana, da tam živi v družbi s svojim pokojnim soprogom in s svojimi otroci svoj zadnji mrtvaški sen. Zato so jo prepeljali iz Selnice sem in jo položili v rodni zemlji k večnemu počitku. Za vse dobrote, ki jih je delila in za vsa dobra dela, naj ji bo večni Oč. v nebesih obilen plačnik!

Marenberg. Kot zaključek letošnje 200letnice pri Sv. Janzu se je v nedeljo dne 23. junija obhajala lepa nedelja z dvema sv. mašama, pridigo, ki jo je imel g. bogoslovni profesor dr. Josip Jeraj iz Maribora, in procesijo, pri kateri so bili trije duhovniki. Drugi dan v pondeljek dne 24. junija se je obhajal god sv. Janeza Krstnika s procesijo od Tumpeljevega križa in peto sv. mašo. Oba dneva so fantje iz Remšnika in domačini lepo pritrkavali. — Ker je na zvonovih še precej dolga, se govori, naj se proda starodavni kip Matere božje v ladiji na evangelijski strani in izkupiček porabi za zvonove. Plačati zvonove bode treba, kmetje pa denarja nimajo. Zadeva ima dvojen nauk za one, ki naročujejo nove zvonove: 1. pri naročilu je treba gledati na kakovost materiala; 2. naročajte pri naši najboljši in najstarejši zvonarni: Strojne tovarne in livarne (prej Maks Samassa) v Ljubljani! — Tu ob meji je veliko pomanjkanje duhovnikov: na Muti ni župnika, pri Sv. Jerneju ni župnika, v Marenbergu nekaj časa kaplana ne, in tako se glasi ta pesem naprej. Največ je temu krivo to, da je naša duhovščina od države tako slabo plačana.

Velika Nedelja. Tukajšnji podmladek Jadr. straže je obhajal preteklo nedeljo praznoročnega svojega prapora. Velika množica ljudi od blizu in daleč je prišla na slavnost. O morju in pomenu Jadranske straže je govoril učitelj g. Vlado Klemenčič, nato je domači župnik g. Gregor Cerar blagoslovil prapor s primernim blagoslovom. Prapor je kupila in mu kumovala gospa Tončka Medikova. Sprejel ga je praporščak Hinko Medik s svečano zaobljubo. Nato so se vrstile deklamacije in petje jadranskih stražarjev. Slavnost sta prisostvovala kot zastopnika oblasti sreski šolski nadzornik g. Josip Gorup in predsednik domače občine g. Anton Hržič ter gasilski četni iz Velike Nedelje in Trgovišča. — Popoldanski spored je bil namenjen 40letnici zidanja šole. Šolski upravitelj g. Ljudevit Belšak je kronološko orisal postanek in razvoj tukajšnje šole. Zatem je šolska mladina pokazala svojo spretnost v telovadnih nastopih in raznih igrar ter zadivila vse navzoče. G. France Kotnik in gđc. Jožica Duhova, ki sta mladino uvežbala, kakor tudi vse ostalo učiteljstvo, zaslužijo za svoj trud vse priznanje. Ljudstvo, ki je v tako velikem številu in z zanimanjem sledilo celodnevni prireditvi, je hvaležno vzgojiteljem in vsem, ki so mladini naklonjeni in želi, da krepko nadaljujejo v tej smeri.

Konjice. Marsikaj novega se je zgodilo pod našo goro in v prelepi Dravinjski dolini, kjer se je svojčas zrak tako čudno menjaval, kakor menda nikjer drugje. Naš kraj je poln zgodovinskih zanimivosti, katere poleg modernih dekoracij na hiši g. Šumer Martina zanimajo vsakega tujca, ki pride v naš trg iskati oddiha, ali pa razni zapiski iz zadnjih let. Birmo smo imeli tudi tukaj. Sprejeli smo škofa prav lepo. Za olepšavo so pred vsem

skrbela pridna konjiška dekleta, ki so napolnile toliko zelenih vrvic, da je bilo veselje. Posebno škalska in gabroveljska dekleta so pokazala izredno skrb za okrašenje slavolokov in za lepoto v cerkvi. Čast jim! — Prvoobhajancev smo imeli okrog 180. Po običajni slavnosti so dobili zajtrk, kakor vsako leto v Društvenem domu. — Kovači od zreške tovarne so imeli sestanek v nedeljo dne 23. junija. Sklenili so, da se organizirajo. — Tudi v Konjicah je začela sedaj pihati druga sapa in se ozračje očisti. Nekateri si pripravljajo kufre ter nam bodo najbrž čez nekaj časa rekli v slovo: Adijo, pa zdravi ostanite!

Svetina nad Celjem. Številnim romarjem, ki pohitijo na Ciriljevo nedeljo k Sv. Križu na Svetini, se uljudno oznanja, da bo v nedeljo dne 7. julija na Svetini v cerkvi dvojno opravilo: prvo ob 6. uri; bo lepa slovesnost prvega sv. obhajila svetinskih šolarjev; drugo opravilo bo ob 9. uri. — Slana majnikova je sicer veliko škodo naredila, rožce, sadje pomorila: a na Svetini je vendar prizanesla znanim provvratnim črešnjam, ki bodo v juliju dozorele! Pridite jih poskusit!

Sv. Rupert nad Laškim. Veliko veselje je zavladalo povsod med našim priprostim ljudstvom, ko je prišel glas: naš iskreno ljubljeni narodni voditelj g. dr. Anton Korošec je spet prišel pri vladi do besede. Toliko stiske, preganjanja in zapostavljanja smo morali že leta in leta prenašati, da je marsikateremu do bremu našemu človeku začel upadati pogum, češ, zgubljeni smo! Krivica in nasilje se je šopirilo v vsakem javnem kotu, pravica pa je morala v pregnanstvo. A resnica je in ostane: Vsaka krivica mora končno propasti, kajti pravičnost je božja hčerka, kateri je od najvišjega obljubljena končna zmaga in obstoj!

Sv. Ema ob Sotli. V nedeljo dne 7. julija, bo med bogoslovci prejel mašniško posvečenje tudi naš župljan frančiškan g. p. Otmar Vostner. V svetem veselju pričakujemo njegove prve presvete daritev, ki jo bo daroval v nedeljo dne 14. julija. Od leta 1917 ni bilo več pri nas nove maše, torej celih 18 let. Zato ga hočemo tem pristrčneje v četrtek dne 11. julija popoldne sprejeti. Imeli bomo tridnevnic, ki se bo pričela s prihodom novomašnika, da se pripravimo za to redko in srečno slovesnost. Ob tej tridnevnici bo imel govore tudi novomašnik sam in njegov tovariš novomašnik frančiškan p. Langerholc Kalist. Je to menda prvi slučaj, da bi dala župnija Sv. Eme duhovnika frančiškana, vsaj mi se ne spominjamo. Župnija svetomeška vesela vsa, raduje se, ker bo sprejela novomašnika

Slepe mravlje.

Neki raziskovilec Afrike poroča o zelo zanimivi vrsti mravelj, ki živijo v ozemlju Konga in Senegala. Ta žuželka se hrani izključno od mesa, ki si ga išče s potovanjem iz kraja v kraj. Pri svojih potovanjih korakajo milijoni teh živali v kolonah, ki so kakšnih pet centimetrov široke. V kolonah so rdečkaste »delavke«, ob straneh jih spremljajo veliki, temni »vojaki«, ki so oboroženi z dolgimi, žagam podobnimi čeljustmi. S temi čeljustmi se živali zagrizajo globlje nego čeljusti enakih žuželk. Z vsakim ugrizom si trgajo kos mesa iz živih žrtev. Žrtev pa jim postane vse, kar srečajo na svoji poti,

čeprav bi bil to bolan slon, ki se jih ne more odkrižati. Trije dnevi zadoštujejo, da ga oglodajo do belih kosti. To nam postane razumljivo, če zvemo, da so opazovali že armade teh mravelj, ki so se pomikale v nepretrgani koloni do 16 dni in noči skozi kakšen kraj.

Zanimivo je pri tem, da so te živalice popolnoma slepe. Tudi človek ni pred njimi varen in če se zgodi, da napadejo kakšno človeško bivališče, tedaj se spustijo domačini v beg in se ne vrnejo v vas, dokler se niso prepričali, da je šla nevarnost mimo. To se pa zgodi še le tedaj, ko je mravljična armada požrla vse živo in mrtvo, kar je izsledila v človeškem naselju. Da je napravila s tem veliko škodo, je jasno, a tudi brez koristi ni takšen obisk nikoli, saj so mravlje pospravile tudi ves mrčes in vso golazen, kar se je drži človeških naselij.

Direktne sončne svetlobe požrešna slepa delavka ne prenese, afriško sonce jo umori v nekoliko minutah. Kjer mora na svojem pohodu po sončnih krajih, se zavaruje pred sončnimi žarki na ta način, da stvorijo »vojaki« s svojimi telesi trdno, zaprto cev, skozi katero koraka vsa armada do najbližjega senčnega goščavja. Voda pa tem mravljam ne škoduje. Za poskus so jih držali tudi po šest ur pod vodo, ne da bi se zadušile. Kadar doseže armada kakšen potok ali reko, se vojaki združijo v žive, kakor osja gnezda velike »čolne«. V te čolne korakajo delavke in z njimi dosežejo obrežje na drugi strani reke.

Zuželke v praznoverju.

Cvrčkov petje se oglašja po vsem svetu in mnogo lepega si ljudje predstavljajo v zvezi z njim. V splošnem smatrajo cvrčka za prinašalca sreče in ga v marsikateri deželi, kakor na Japonskem, v to svrho drže tudi v posebnih kletkah. Italijanska dekleta pa mu pripisujejo čudežne moči in ga drže v kletkah zato, da jim pomaga ohraniti fantovo zvestobo.

Pajek ne igra nič manjše vloge v ljudskem praznoverju. Ponekod prinaša srečo, drugod zjutraj nesrečo in na večer srečo, a pik strupenega pajka je združen z bolečinami pač za vsakogar, naj si misli o njegovi vlogi karkoli. L. 1840 je pik strupenega pajka, ki je znan pod imenom tarantela in ki povzroča nekakšno padavico, ustvaril bajne znameniti laški narodni ples istega imena.

V vseh časih so se ljudje bali lesnega črva, ki jim je s svojim trkanjem napovedoval smrt. Nesrečo prinaša po nekih deželah tudi nedolžni kačji pastir, dočim »raže kresnica izgubljenim popotnikom ponoči pravo pot.

Mnogo praznoverja je v zvezi z majniškimi hroščem. Po barvi njegovih ličink pozimi napovedujejo švedski počežlani, kako dolgo bo trajala zima in koliko bo imela snega. Ponižni martinčki veljajo ponekod istotako za slebodoče usode.